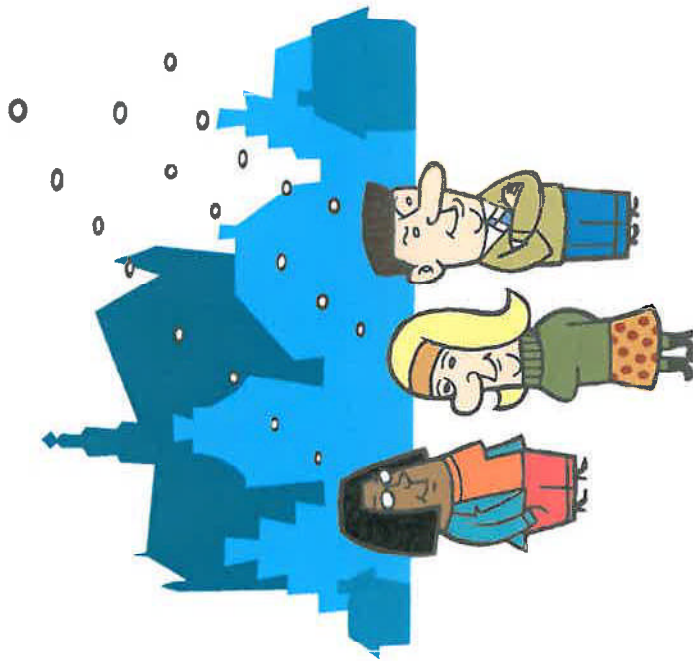

Hof 2.0

Er is eens een hof. Een plek waar mensen samenleven. Dit hof van de toekomst is in 2014. Er is een sterke gelijkenis met het aloude hofje - symbool van het sociale gezicht van Haarlem. De Haarlemse traditie van onderlinge zorgzaamheid en zelfredzaamheid staat in Hof 2.0 centraal. Dat vraagt, evenals vroeger, om een creatieve organisatie, betrokken mensen en slimme afspraken. Moderne concepten en hulpmiddelen zijn er aan toegevoegd. Daarom noemen we het Hof 2.0. De ondersteuning vanuit de gemeente is meer gebundeld en afgestemd. Technologie maakt meer soorten hoven mogelijk en ondersteunt de samenwerking tussen hoven. Hof 2.0 is ook een Interhuf. De oervorm van de gesloten cirkel van het hofje is vervangen door een rijke schakeling van Hof 2.0 varianten. Wat blijft is de verbinding met de plek, de verantwoordelijkheid voor elkaar, het gebruiken van ieders kwaliteiten, en het leven als mens tussen mensen. Haarlem toont sterker haar sociale gezicht. In de overgangstijd van hofje naar Hof 2.0 zijn vele instrumenten en regelingen geboren en gegroeid. In 2014 zijn dit veer instrumenten - gericht op het Hof.

Hoe is dit Hof 2.0 in 2014 geworden? 'Heel gewoon door te doen' zeggen we dan. Vanuit de vele koninkrijkes uit de Gemeentelijke Archipel en de omliggende Partnerreilanden gingen we elkaar eind 2010 het hof maken. Daarna maakten we samen Hof 2.0. Dat sijft op het eerste gezicht heel ongebruikelijk maar na enige tijd is dat gewoon. Samen hof maken en het hof ondersteunen. Via proeven en experimenten ontmoeten we de bewoners en hun kwaliteiten. Al doende ontwikkelen we een echt andere houding en bijbehorend gedrag. Deze "hof-houding" is de ultieme vorm van systeeminnovatie. Met een "hof-houding" kijk je naar de mens in zijn sociale context en niet naar een gebrek in de context van een regeling. Je richt je op de processen die Hof 2.0 maken en ondersteunen. Je helpt als eerste mensen, gezinnen, groepen hun samenleven te organiseren. Het vangnet voor de mensen die het echt nodig hebben, is en blijft er vanzelfsprekend.

De eerste mogelijke Hof 2.0 proefprojecten hebben duidelijke namen. Het gaat in alfabetische volgorde om:

Direct en Dichtbij In Hof 2.0 is het individu en het gezin het vertrekpunt - niet de kwaal of het gebrek. Ondersteuning is maatwerk en is vanuit een plan georganiseerd. Versnippering is onmogelijk, een onoverzichtelijk woud aan loketten is ondenkbaar. Er is een mens die een vraag heeft en er zijn mensen die daarin helpen en bemiddelen.

Lichter en Logischer In Hof 2.0 organiseren mensen zelf de eenvoudigste vorm van huishoudelijke hulp. Zij kopen zelf in al naar gelang behoefte en draagkracht. De gemeente faciliteert dit. De mens met minder geld blijft financieel ondersteund.

Verbinden en Versterken In Hof 2.0 spreken we mensen aan op al hun capaciteiten en al hun behoeften. Dit schept mogelijkheden voor verbinden en versterken. Mensen helpen elkaar, omdat ze dat kunnen en willen en omdat ze sociaal actief willen zijn. De gemeente ziet krachtige hoven (buurt, wijk, straat), met meer zelfhulp. De ondersteuning wordt als vanzelf van individu naar collectief getild.

Systeeminnovatie in het sociale domein van Haarlem

Noodzaak & urgentie

Inhoud

- Achtergrond ontwikkelingen in het sociale domein
- Visie
- Keuzes en dilemma's
- Discussie
- Vervolgproces richting Kademota

Achtergrond I

Op 1-1-2007 Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) van kracht:

- Compensatieplicht: gemeenten moeten burgers die een beperking ervaren bij het participeren in de samenleving compenseren voor deze beperking
- Wmo is een raamwet: uitwerking van abstracte begrippen als compensatieplicht vindt plaats in de praktijk en obv jurisprudentie
- Gemeenten zijn verantwoordelijk voor huishoudelijke hulp (en waren al verantwoordelijk voor individuele hulpmiddelen)
- Gemeente uitvoerder omdat gemeente dichtbij de burger staat

Achtergrond II

Wmo –individuele voorzieningen:

- Betreft hulpmiddelen (rolstoelen maar ook woningaanpassingen en ov-taxi) en huishoudelijke hulp
- Circa 9-10.000 burgers hebben een voorziening
- Circa 4000 burgers hebben Huishoudelijke Hulp
 - In totaal circa 555.000 uren hulp
 - 50% betreft eenvoudig schoonmaakwerk
 - Van de cliënten is 74% ouder dan 80 jaar
(2 cliënten zijn zelfs ouder dan 100 jaar en de jongste is 20 jaar)

Waar staan we nu

- Voorjaar 2010 Coalitieakkoord, sociaal en solide, zelfredzaamheid als leidend principe is wens en noodzaak (mede ingegeven door vergrijzing)
- Zomer 2010: aanzienlijke rijkskorting op WMO
- Met kaasschaaf en versoberen kom je er niet, systeeminnovatie is een must maar ook quick-wins ivm remweg

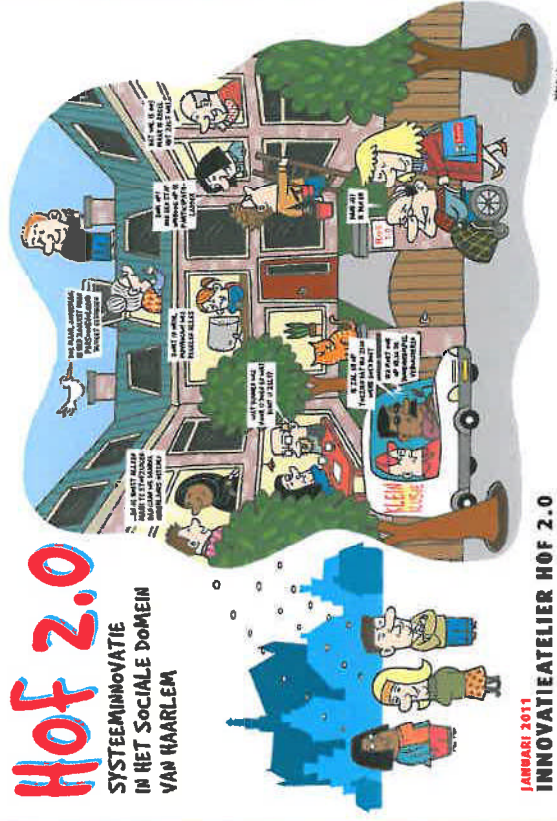
Conclusie: noodzaak en urgentie voor systeeminnovatie in sociaal domein

Ultieme doel:

- Met een nieuwe mindset, vanuit zelfredzaamheid, systeeminnovatie creëren in de bredere context van het sociale domein
- Naar Haarlemmers toe: niet alleen: ik heb iets te vragen, maar: heeft u ook iets te bieden? Die bereidheid lijkt er te zijn
- Hierbij met name door slimmer verbinden de benodigde besparingsmogelijkheden vinden
- Degene die hulp nodig heeft en hierin niet zelf kan voorzien, helpen we!

Hof 2.0: ons visioen

- Visioen: visie en (vooral) doen
- Met elkaar onze verantwoordelijkheid nemen: eeuwenoude Haarlemse traditie van zorgzaamheid
- Symbool van zorgzaamheid: Hofjes
- Modern, benutten van mogelijkheden anno nu: 2.0
- Veranderende rolverdeling overheid en burgers

Mogelijke keuzes

- Integrale benadering in het gehele sociale domein
- We baseren ons op de feitelijke ontwikkelingen in dat domein (vergrijzing bij afnemende middelen is de grootste bedreiging) om te komen tot een duurzaam sociaal krachtenspel
- Er zijn ook kansen, die benutten we slim: bijv. digitalisering en actieve ouderen
- Cocreatie met partners en burgers in de stad
- Zelfredzaamheid is het fundamentele uitgangspunt voor innovatie in het sociale domein

Mogelijke keuzes

- Veranderende rol overheid-burgers betekent dan: een overheid in een meer faciliterende rol, waarbij de gemeente zaken terug legt die mensen zelf kunnen regelen
- Voor de burgers makkelijker maken: zo min mogelijk aanspreekpunten en loketten
- Ontzien van echt kwetsbaren
- Eigen bijdrage voor wie dat kan betalen

Voorbeelden I

- In Hof 2.0 organiseren mensen zelf de meest eenvoudige vorm van huishoudelijke hulp
- Wij faciliteren hier op lichte wijze in, wij gaan het niet meer voor de mensen regelen
- Er is financiële ondersteuning voor mensen met minder geld (lager tarief dan nu)
- Mensen faciliteren naar meer zelfredzaamheid en eigen kracht met behulp van instrumenten als Kanteling, Eigen Krachtwijzer, buuv, website zorg en sociale kaart
- Per wijk mensen die WMO aanvragen en/of WWB (later ook Wajong, WJ, inburgering) samenbrengen en verbinden.

Voorbeelden II

- (Kwetsbare) mensen zien door de bomen het bos niet meer. Te veel loketten en dienstverleners. Kan dat eenvoudiger, overzichtelijker en slimmer?
- Prikkel meer op zelfredzaam maken en minder op ondersteuning
- Versnippering en overlap tegengaan
- Minder en/of andere professionals

Remweg

De transitie vraagt tijd:

- Besparingen houden in eerste instantie geen gelijke tred met de Rijkskorting vanwege :
 - Wettelijke voorschriften en aangelegene verplichtingen (looptijd indicaties en opzegtermijn contracten)
 - Vereiste zorgvuldige bestuurlijke besluitvorming
 - Benodigde voorbereidingstijd voor onderzoek, ontwikkeling en implementatie
- Investering gaat vooraf aan realisatie van de doelen
- Beroep op zelfredzaamheid moet geleidelijk toenemen
- Partners in de stad zijn essentieel voor realisatie van de doelen; zij moeten betrokken worden bij uitwerking

Vragen & discussie

Zijn er vragen over de visie, keuzes en voorbeelden?

Kan de commissie zich vinden in:

- visie en keuzes? (aanscherpingen en bedenkingen)
- de eerste uitwerkingen / voorbeelden?
- het (voor-)financieren van projecten en de remweg uit de Wmo-reserve?
- het verkorten van de remweg door te zoeken naar bezuinigingen / quick wins in lijn met gedachtegoed van het visioen?
- het leggen van de relatie tussen het visioen van Hof 2.0 en de toekomstvisie ten aanzien van wonen?

Vervolgproces richting kadernota

Betrekken van de stad bij uitwerken van Hof 2.0

- Wie:
 - Burgers
 - Wmo-raad
 - Maatschappelijke partners
- Gespreksonderwerpen:
 - Aanscherpen en verder concretiseren van de visie
 - Meedenken over uitwerking van innovaties
 - Zelf ideeën aandragen
 - Wat kun je zelf bijdragen
 - Hoe bundel je krachten

Vervolgproces richting kadernota

Volgorde van betrekken van de stad bij uitwerken van Hof 2.0:

- Stadsgesprek met burgers, Wmo-raad, commissie en maatschappelijke partners
- Terugkoppeling en discussie met de commissie over uitkomsten
- Overleg met maatschappelijke partners (integraal)
- Voorgenomen besluit B&W
- Adviesaanvraag Wmo-raad
- Besluit B&W
- Overleg met commissie
- Integrale besluitvorming door raad bij kadernota